

י"ט בכסלו, התש"פ
17 דצמבר 2019
592451519
(בתשובה נא ציין מספרנו)
מס' תיק – 21א'

לכבוד
מר זיו דשא
ראש מועצת זיכרון יעקב
באמצעות דוא"ל: zivd@zy1882.co.il

שלום רב,

הנדון: חוות דעת של פרופ' ברחנא בנושא תכנית הרצה לאסדת לויתן – התייחסות משרד הבריאות

סימוכין: פנייתך מיום 10/12/19

לבקשתך, להלן התייחסותנו למסמך שבנדון.

ראשית אבקש להדגיש כי המשרד להגנת הסביבה הוא הרגולטור במתן היתרים ואישורים למפעלים בעלי יכולת פליטת חומרים לאוויר. האחריות והסמכות לביצוע הערכות זיהום האוויר שעלול להתרחש בעקבות ובעת הפעלת מפעלים הן של המשרד להגנת הסביבה ואין סמכות למשרד הבריאות בנושא זה. שיטות המדידה ובקרת המערכת נמצאות תחת רגולציה מלאה של המשרד להגנת הסביבה והערכות הסיכון הבריאותי של משרד הבריאות מסתמכות על הערכות אלו. כמו כן בפועל, מערכת ניטור האוויר של המשרד להגנת הסביבה מראה תמונת מצב עדכנית, המתעדכנת בתדירות של 5 דקות.

להלן התייחסותנו הספציפית לנקודות שהעלה פרופ' ברחנא:

1. פרופ' ברחנא מתייחס בהערכתיו לכמות החומר שנפלטת ממקור הפליטה, קרי, האסדה, כדי להציג את הרמה הפוטנציאלית של חשיפת האוכלוסייה. כיוון שהאוכלוסייה ממוקמת במרחק כ- 10 ק"מ מהאסדה, יש להתייחס להערכת ריכוזי החומרים באוויר במיקום ריכוזי האוכלוסייה עצמם (בחוף).
2. פרופ' ברחנא טוען שלא ניתן להעריך את הריכוז של מזהמי אוויר בחוף עקב שינוי כיווני הרוח הבלתי צפוי. בניגוד לעמדה זו, בהתאם לעמדת המשרד להגנת הסביבה המודלים הקיימים להערכת ריכוזי החומרים באוויר מאפשרים להעריך את החשיפה על פי התרחיש הקיצוני ביותר הכולל את כיוון הרוח ומשך נשיבתו לכיוון הישובים בחוף. כך ניתן להעריך את הריכוזים בתנאי קיצון בהסתברות סבירה.
3. בחו"ד של פרופ' ברחנא עולה בקורת על כך, שהמודל להערכת תוספת המזהמים מקבוצת החומרים האורגניים הנדיפים בישובים מסתמך על ריכוזי בנזן בלבד. בנזן מהווה סמן טוב להערכת הסיכון הבריאותי מקבוצת חומרים מסרטנים באוויר. סמן זה עשוי לשקף את ההתנהגות של כלל קבוצת החומרים האורגניים הנדיפים באוויר ומאפשר הערכה של רמת החשיפה באוכלוסייה.

ראש שרותי בריאות הציבור

Director of Public Health Services

**משרד
הבריאות**

לחיים בריאים יותר

כאמור על פי הערכות המשרד להגני"ס, בשלבים הראשוניים של הרצת האסדה, לא צפויה חריגה מערכי היעד של בנזן על פי המדידות המתבצעות כעת בשטח בקו החוף ובתחנות הניטור המשקפות את הריכוזים בישובים.

מכיוון שלא צפויה עליה משמעותית בריכוזי החומר כגון בנזן בישובים בחוף, לא צפויה תוספת סיכון בריאותי בשלב הנוכחי.

המשרד עוקב אחר כל עדכון המתפרסם על ידי המשרד להגנת הסביבה בהקשר לפעילות אסדת לויתן. כל עוד אין שינוי במה שפורט לעיל, **אין למשרד הבריאות הנחיות מיוחדות לאוכלוסייה באזור.** במידה ויחול שינוי בנתונים סביבתיים המשרד יתייחס בהתאם.

בברכה,

פרופ' סיגל סדצקי
ראש שרותי בריאות הציבור

העתק:

ח"כ הרב יעקב ליצמן, סגן שר הבריאות
מר משה בר סימן טוב, מנכ"ל משרד הבריאות
פרופ' איתמר גרוטו, המשנה למנהל הכללי
ד"ר אודי קלינר, סגן ראש שירותי בריאות הציבור
גב' מאיה גולן, עוזרת בכירה למנכ"ל משרד הבריאות
פרופ' שמואל רשפון, יו"ר הוועדה המיעצת למחלות זיהומיות ולחיסונים
ד"ר ענת צוראל פרבר, לשכת ראש שירותי בריאות הציבור
ד"ר יוני דובנוב, סגן רופא המחוז, מחוז חיפה
ד"ר איזבלה קרקיס, מנהלת המחלקה לאפידמיולוגיה הסביבתית
ד"ר לילה יעקב, מנהל לשכת הבריאות המחוזית חיפה, משרד הבריאות
פרופ' מיכה ברחנא, מומחה בבריאות הציבור, אוניברסיטת בר-אילן